

PIĘDZIESIĄT PORTRETÓW BIBLIJNYCH

autor: Paula Beauchamp
recenzja

Piotr Briks

Pięćdziesiąt portretów biblijnych (tytuł oryg.: *Cinquante portraits bibliques*, tłum.: K. Łukowicz) Paula Beauchampa jest wyśmienitym przykładem jak w oryginalny, ciekawy a zarazem fachowy sposób można opowiadać historię biblijną¹. Wbrew tytułowi nie jest to zbiór biografii wybranych postaci, ale pomysł na przedstawienie historii zbawienia w ST.

Autor rozpoczyna od wprowadzenia ogólnego. Na paru stronach przedstawia zarys dziejów Izraela tworząc w ten sposób tło, na którym zaczynają pojawiać się tytułowe postacie biblijne. Jako pierwszy na scenę wstępuje Abraham. Jemu poświęcone są aż cztery rozdziały. Są one równocześnie swego rodzaju wprowadzeniem w historię oraz w zrozumienie kluczowych idee teologicznych ST. Po Abrahamie pojawiają się kolejno: Izaak, Jakub, Józef, Mojżesz, Jozue, Rachab, Samson, Rut, Samuel, Saul, Dawid, Salomon, Adam i Ewa, Roboam, Jeroboam, Eliasz, Elizeusz, Ozeasz, Izajasz, Jeremiasz, Ezechiel, postać "Sługi Jahwe", Nehemiasz, Hiob, Jonasz, Tobiasz – ojciec i syn, Rafał, Estera, Judyta i jako ostatni Daniel. Całość uzupełnia krótki rozdział poświęcony biblijnym genealogiom.

Każda z prezentowanych postaci jest właściwie tylko pretekstem do ukazania jakiegoś rysu teologii ST, gdyż na podstawie ich dziejów P. Beauchamp buduje opowiadania o mozolnym i nie pozbawionym pomyłek odkrywaniu przez człowieka planów Boga. Wydaje się, że każde z tych opowiadań jest samodzielną miniaturką teologiczną, ale coś je jednak łączy. Tak jak ilustrujące poszczególne rozdziały grafiki detali architektonicznych, dopiero połączone w jedną całość pozwalają zyskać wyobrażenie całej świątyni, tak samo każdy z rozdziałów pełną wymowę zyskuje dopiero w połączeniu z innymi, tworząc z poszczególnych fragmentów całą mozaikę – ikonę spotkania Boga z człowiekiem.

Książka ta może zaciekać bardzo różnych czytelników. Gorąco polecam ją studentom teologii, ale zainteresować może ona także osoby, które z teologią stykają się rzadko, ponieważ stanowi ciekawy przewodnik po świecie postaci biblijnych, które tak często pojawiają się w literaturze i sztuce. Z pewnością nie zawiedzie ona także księży, katechetów czy teologów, gdyż nie będzie ona razić uproszczeniami, a może stanie się przyczyną do odmiennego spojrzenia na problemy biblijne. Ponadto refleksje, snute przy okazji opowiadania losów poszcze-

¹ P. Beauchamp, *Pięćdziesiąt portretów biblijnych*, Kraków, WAM 2001, s. 263.

gólnych bohaterów, oparte są o rzetelną wiedzę biblijną i mogą okazać się sposobem na pierwsze lub kolejne już odkrycie Biblii.

HISTORIA LITERATURY ŚWIATOWEJ STAROŻYTNOŚĆ

praca zbiorowa
recenzja

Piotr Briks

Biblia nie spadła z nieba. To wie już chyba każdy, ale wciąż niewielu jest takich, którzy potrafią powiedzieć coś więcej o literackich pierwowzorach biblijnych opowiadań, gatunków literackich, symboli czy wyobrażeń.

Do rąk polskiego czytelnika trafia pierwszy tom Historii Literatury Światowej: Starożytność¹. Cała seria, w założeniu 10 tomów, zapowiada się niezwykle ciekawie. Poszczególne jej części będą poświęcone literackiemu dorobkowi największych cywilizacji i kultur, a przynajmniej najciekawszym ich arcydziełom oraz szeroko rozumianemu kontekstowi, w jakim powstawały.

Tom pierwszy z całą pewnością w sposób szczególnie zainteresuje teologów i biblistów. Obok rozdziału poświęconego literaturze pięknej starożytnych Indii (mgr Jakub Śliwa), której idee mogą stanowić materiał porównawczy dla teologów chrześcijańskich, znajdziemy w nim przede wszystkim rozdziały przedstawiające literaturę Egiptu, Mezopotamii, Anatolii (opracowane przez prof. dr hab. Joachima Śliwę), starożytnego Izraela (dr hab. K. Pilarczyk), Grecji (prof. dr hab. A. Krawczuk), Rzymu (prof. dr hab. J.A. Ostrowski) i pierwszych wspólnot chrześcijan ze szczególnym uwzględnieniem Nowego Testamentu oraz apokryfów (dr hab. K. Pilarczyk, prof. dr hab. J.A. Ostrowski). Dla ułatwienia lektury cytowanych tekstów całość poprzedza rozbudowany wstęp prof. dr hab. J.A. Ostrowskiego na temat wielkich cywilizacji Euroazji w Starożytności oraz syntetyczna prezentacja wielkich religii i systemów filozoficznych tego regionu pióra dr. hab. K. Pilarczyka

¹ Historia Literatury Światowej, tom 1: Starożytność, autorzy tekstów: A. Krawczuk, J.A. Ostrowski, K. Pilarczyk, Jakub Śliwa, Joachim Śliwa. Wydawnictwo SMS i Prowincjonalna Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2003, str. 639.